

Sygn. akt V U 253/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant st. sekr. sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2018 r. w Kaliszu

odwołania Z. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 6 maja 2016 r. i 17 maja 2016 r. Nr (...)

w sprawie Z. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 17 maja 2016 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu Z. K. (1) emeryturę poczynając od dnia 1 lutego 2016 r.

2. Umarza postępowanie co do decyzji z dnia 6 maja 2016 r.

UZASADNIENIE

W dniu 02.02.2016 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla Z. K. (1).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 06.05.2016 r. i z dnia 17.05.2016 r. w sprawie (...) odmówił Z. K. (1) prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji wniósł odwołanie Z. K. (1), w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 01.08.1970 r. do 31.12.1972 r. i od 15.09.1979 r. do 31.07.1989 r. w Zakładzie (...) na stanowisku wulkanizatora, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania Z. K. (1).

Decyzja z dnia 06.05.2016 r. została w toku postępowania uchylona.

W wyniku odwołania od powyższej decyzji toczyło się postępowanie w sprawie VU 829/16 Sądu Okręgowego w Kaliszu. Wyrokiem z dnia 15.11.2016 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu emeryturę od dnia 01.02.2016 r.

W wyniku apelacji od powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznając sprawę ponownie ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 31 lat, 1 miesiąc i 28 dni. Odwołujący miał status pracownika. Obecnie odwołujący pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy i wystąpił o emeryturę w wieku powszechnym – wniosek nie rozpoznany.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 01.08.1970 r. do 31.12.1972 r. i od 15.09.1979 r. do 31.07.1989 r. w Zakładzie (...).

Odwołujący w okresie od 01.08.1967 r. do 31.07.1970 r. pracował w Zakładzie (...). Był uczniem zawodu. Uczęszczał 3 dni w tygodniu do szkoły, wtedy praca trwała od godziny 7-ej do 13-ej, a pozostałe dni pracował więcej godzin dziennie. Wykonywał pracę w wymiarze czasu właściwym dla uczniów zawodu.

W okresie od 01.08.1970 r. do 31.12.1972 r. odwołujący pracował w Zakładzie (...). W tym okresie odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład składał się z dwóch pomieszczeń. Wyposażony był w sprężarkę, piec olejowy, formy do wulkanizacji, prasy. W zakładzie wykonywano pasy do taśmociągów, pasy do młockarni, uszczelki. Naprawiano dętki, bieżnikowano opony. Odwołujący wykonywał prace przy naprawianiu opon, dętek, obuwia gumowego, przy produkcji uszczelki, przy regeneracji opon, taśm transmisyjnych, przy izolowaniu kabli

(dowód: zeznania świadka M. K., R. Z.)

W okresie od 11.01.1973 r. do 14.12.1974 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W okresie od 09.01.1975 r. do 15.06.1975 r. odwołujący pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. jako kierowca wózka akumulatorowego. Powyższe wynika ze świadectwa pracy z dnia 14.06.1975 r. Odwołujący kierował wózkiem akumulatorowym, przewożąc towary w magazynie. W powyższym zakładzie odwołujący podjął zatrudnienie po zakończeniu służby wojskowej, w terminie krótszym niż 30 dni. Zmiana miejsca pracy wyniknęła z tego, iż odwołujący w czasie służby wojskowej uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami ciężarowymi i chciał podjąć zatrudnienie w zawodzie kierowcy, aby uzyskiwać wyższe wynagrodzenie. Pracy kierowcy w tym zakładzie nie otrzymał, gdyż zakład nie uzyskał pojazdu, który miał prowadzić odwołujący.

Odwołujący w okresie od 16.06.1975 r. do 31.12.1977 r. zatrudniony był w Kombinacie Budownictwa (...) w K.. Firma prowadziła budowy domów mieszkalnych. Zatrudniała około 100 osób. Firma posiadała kilka pojazdów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Odwołujący pracował jako kierowca. Powyższe wynika ze świadectwa pracy z dnia 26.10.1978 r. W umowie o pracę z dnia 16.06.1975 r. wskazano stanowisko kierowca. Odwołujący kierował samochodem ciężarowym o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, przewożąc materiały budowlane. Były to Stary 25 i 66. Pracę tę odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: zeznania świadka J. K., świadectwo pracy, zeznania odwołującego, akta osobowe)

W okresie od 02.01.1978 r. do 31.12.1980 r. odwołujący pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K.. Firma ta przekształciła się z poprzednio wymienionego zakładu Kombinatu Budownictwa (...) w K.. Akta osobowe odwołującego obejmują oba okresy zatrudnienia od 16.06.1975 r. do 31.12.1977 r. i od 02.01.1978 r. do 31.12.1980 r. Nowopowstała firma (...) zajmowała się usługami transportowymi. Dysponowała około 15 samochodami ciężarowymi o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz ciężkim sprzętem, typu koparki, spychacze, dźwigi. Odwołujący pracował jako kierowca. Powyższe wynika ze świadectwa pracy z dnia 30.12.1980 r. Z akt osobowych wynika, iż w dniu 04.09.1980 r. odwołujący zwrócił się o zezwolenie na wykonywanie dodatkowej pracy w zakładzie wulkanizacyjnym w rozmiarze 3 godziny dziennie. W dniu 04.09.1980 r. udzielono powyższego zezwolenia. W umowie o pracę z dnia 02.01.1978 r. wskazano stanowisko kierowca samochodowy. Z angażu z dnia 22.09.1977 r. wynika stanowisko kierowca i wynagrodzenie obejmujące m.in. dodatek za prowadzenie pojazdu. Odwołujący wykonywał pracę polegającą na prowadzeniu samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Odwołujący prowadził samochody S. (...) i Z..

(dowód: zeznania świadka Z. K. (2) i J. J., zeznania odwołującego, akta osobowe)

W okresie od 01.01.1981 r. do 31.07.1989 r. odwołujący pracował w Zakładzie (...). Wcześniejsza praca w zakładzie wulkanizacyjnym odwołującego była dodatkowym zatrudnieniem w części wymiaru czasu pracy. W okresie tym odwołujący wykonywał taką samą pracę jak w latach od 01.08.1970 r. do 31.12.1972 r. w tym samym zakładzie. Praca w zakładzie wulkanizacyjnym R. Z. odpowiada pracy w szczególnych warunkach ujętej w Wykazie A Dziale IV poz. 21 przepisów ogólnych dotyczących szczególnych warunków

Od dnia 01.09.1989 r. do 31.12.1998 r. odwołujący prowadził działalność gospodarczą.

Prawo jazdy kategorii C odwołujący posiada od 16.05. 1975 r.

(dowód: zeznania odwołującego, opinia biegłego E. Ś.)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony, natomiast w wykazie A Dział IV poz. 21 wymieniona jest – praca przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów, produkcja sadzy. W Zarządzeniu Nr 19 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 06.08.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego w wykazie A Dziale IV także wskazano prace przy produkcji i przetwórstwie wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów, produkcja sadzy. Przy tej pracy w punkcie 18 wskazano stanowisko wulkanizatora.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2017 r., poz.1383 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Warunek rozwiązania stalunku pracy nie obowiązuje od 01.01.2013 r.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje

prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawcy odwołującego obecnie nie istnieją. Świadectwa pracy w szczególnych warunkach odwołującemu nie wystawiono.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu nie wystawiono świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresach: 01.08.1970 r. do 31.12.1972 r. i od 01.01.1981 r. do 31.07.1989 r. zatrudnienie w zakładzie (...) jako wulkanizator, od 16.06.1975 r. do 31.12.1977 r. zatrudnienie jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony w Kombinacie Budownictwa (...) w K. oraz od 02.01.1978 r. do 31.12.1980 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K.. Do okresu pracy w szczególnych warunkach winien być także zaliczony okres służby wojskowej, skoro odwołujący przerwał zatrudnienie, w szczególnych warunkach, aby odbyć zasadniczą służbę wojskową i wrócił do pracy po odbyciu tej służby w okresie krótszym niż 30 dni. Nawet bez uwzględnienia okresu służby wojskowej odwołujący wykazuje okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wynoszący okres ponad 15 lat.

Odwołujący wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach

Odwołujący nie spełnił zatem warunków wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego Sąd orzekł jak w oddaleniu odwołania. Postępowanie co do decyzji z dnia 16.05.2016 r. podlegało umorzeniu wobec jej uchylenia.

SSO Marzena Głuchowska